

Sygn. akt V CSK 711/15

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku O. P.
przy uczestnictwie M. P.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 25 czerwca 2015 r.,

**odrzuca skargę kasacyjną i zasądza od wnioskodawczyni na
rzecz uczestnika kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron.

Zgodnie z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach dotyczących zniesienia współwłasności i działu spadku, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Sprawy o dział spadku, podobnie jak pozostałe tzw. sprawy działowe (o zniesienie współwłasności, podział majątku wspólnego po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej) skupiają wiele różnorodnych kwestii faktycznych i prawnych oraz dotyczą zróżnicowanych, często raczej sprzecznych niż niespornych, interesów majątkowych uczestników. Z natury tych spraw wynika jednak, że interesy poszczególnych uczestników postępowania ograniczają się - w wymiarze majątkowym - do wysokości udziałów w poddawanym podziałowi majątku.

Z powyższych względów, w orzecznictwie przyjmuje się, że w wypadku zaskarżania postanowienia co do istoty sprawy wydanego w trybie nieprocesowym, na podstawie którego sąd dokonał działu spadku (zniesienia współwłasności, podziału majątku wspólnego) wartość przedmiotu zaskarżenia wyznacza z reguły nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego środek odwoławczy dotyczy. Oznacza to, że w wymienionych sprawach, wartość przedmiotu zaskarżenia w zasadzie nie może przekraczać wartości udziału należącego do uczestnika wnoszącego skargę kasacyjną. Tylko wyjątkowo, gdy uczestnik podważa samą zasadę podziału albo gdy zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków albo rozliczenia nakładów, wartość przedmiotu zaskarżenia może

być wyższa niż wartość jego udziału (zob. m. in. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60, z dnia 24 lipca 2008 r., IV CZ 53/08, z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CSK 107/09, z dnia 24 października 2013 r., IV CSK 98/13, 11 lipca 2014 r., III CZ 28/14 - nie publ.;).

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy ustalił, że wartość całego majątku wspólnego wyniosła 157,573,57 zł, a udział każdego z uczestników - mających równe udziały w majątku wspólnym - 78.786,23 zł. Określenie to nie jest poprawne, gdyż - jak wynika z uzasadnienia Sądu Okręgowego - wnioskodawczyni zatrzymała z majątku wspólnego środki pieniężne o wartości 25.000 zł, a uczestnik pozostałe składniki tego majątku o wartości 182.573,57 zł, co oznacza, że łączna wartość majątku wspólnego stanowiącego przedmiotu działu w postępowaniu nieprocesowym, wyniosła 207.573,57 zł. Przyjmując równe udziały małżonków w majątku dorobkowym, ich wartość przypadającego na każdego z uczestników wynosi połowę tej sumy, co i tak nie przekracza wartości 150.000,00 zł.

Wskazana wartość przedmiotu zaskarżenia, nie jest wiążąca ani dla sądu drugiej instancji, ani dla Sądu Najwyższego. Mogą one poddać ją weryfikacji na podstawie akt sprawy z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01 - nie publ. i z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, nr 1, poz. 11).

Mając na uwadze, że ustalona w wyniku tej weryfikacji wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie przekracza progu określonego w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 3 oraz art. 98 § 3 i art. 108 § 1 i art. 391 § 1 oraz art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

jw

kc